

Poslovna konferenca En.Odmev str. 4-5

V Šabcu v Srbiji odprli zbirno-predelovalni center str. 6

V Talum Ulitki prvi dobili okoljevarstveno dovoljenje str. 7

Izparilnik razreda A+++ str. 8

Štipeđisti so del nas str. 11

Najprej toleranca – Intervju str. 12-14

Bodimo soustvarjalci našega Taluma str. 15

Navdušeni nad razstavnim prostorom str. 16

Čokoladni okus ob dnevu žena str. 22-23

Iz vsebine

4-5 Poslovna konferenca En.Odmev

Spodnjepodravski forum časnika Finance

6 V Šabcu v Srbiji odprli zbirno-predelovalni center

Talum Inštitut na sejmu ECO EXPO v Beogradu

7 V Talum Ulitki prvi dobili okoljevarstveno dovoljenje

8 Izparilnik razreda A+++

10 Natečaj »Aluminij v bivalnem okolju« od 15. aprila do 30. junija 2013

11 Študenti so del nas

12-14 Najprej toleranca – Intervju

15 Bodimo soustvarjalci našega Taluma

16 Navdušeni nad razstavnim prostorom

Sprememba v vodstvu NK Aluminij

17 Letna skupščina Konference sindikatov Kidričevo – SKEI

18 Fotografska stran, Naši člani zelo aktivni

19 »Čas je za spermembe«

20 Znati videti

21 Dober ugled se najbolj splača v težkih časih

22-23 Čokoladni okus ob dnevu žena, obisk čokoladnice Zotter – Reportaža

24 Fotoreportaža

25 Z rekreacijo nad utrujenost

26 19. državno prvenstvo SKEI Slovenije v smučanju

27 Križanka

Naslovnica: Jasmina Korže in čokoladni užitki

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: darko.ferlinc@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Darko Ferlinc, glavni urednik, Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih in Aleksandra Jelušič, članice, ter Srdan Mohorič, član.

Jezični pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: Aleksandra Jelušič.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Bezjak tisk, Maribor.

Stari in mladi

DARKO FERLINC
GLAVNI UREDNIK

Ko govorimo o starejših, govorimo o tako imenovanem tretjem življenjskem obdobju. Zaradi vse daljše življenjske dobe ljudi se število let, ko pravimo, da je človek star, pomika vedno bolj navzgor. Od tod tudi vse daljša delovna doba in število let, ki jih je treba prebiti na delu.

Nekatere napovedi pravijo, da bo že pred koncem prve polovice tega, 21. stoletja število ljudi, starejših od 60 let, preseglo število otrok, mlajših od 15 let. Planet se torej stara. Posebej to velja za Evropo in s tem tudi za Slovenijo.

Nekoč je starost veljala za dokaj sitno življenjsko obdobje. Obstaja rek, ki pravi, da starost ni radost. Danes pa mnogi ljudje starosti ne doživljajo kot težavnega obdobja, povezanega s tegobami staranja. Vse več jih na to obdobje gleda kot na čas, ki je zanimiv in se ga splašča živeti, saj ima življenje tudi v tem času smisel. Starejši ljudje, upokojeni, so lahko še vedno ustvarjalni, še vedno se lahko učijo, še vedno so lahko koristni. Vedno več jih je, ki so v dobri psihični in fizični kondiciji in staranja ne sprejemajo kot obdobje bolezni, pomanjkanja in osamljenosti. Dejstvo, da je starejših ljudi vedno več, moramo sprejeti in se nanj primerno odzvati. To velja za posameznike in predvsem za celotno družbo.

Lani, torej leta 2012, je bilo evropsko leto aktivnega staranja in

medgeneracijske solidarnosti. Tudi Slovenija je sodelovala s prilagojenim programom skozi vse leto. Nastajali so mnogi medgeneracijski centri po mnogih občinah v državi. In seveda še nastajajo.

V sklopu Talumovih prizadevanj za uporabo aluminija v oblikovalskih (dizajnerskih) izdelkih se je rodila ideja o urbani opremi, izdelani iz aluminija ali v kombinaciji aluminija in drugih materialov, predvsem lesa. Urbana oprema je širok pojem. V nadaljevanju razmišljanj smo prišli do parkovne opreme in na koncu do opreme za centre za medgeneracijsko druženje (CMGD).

Najpreprostejša definicija takega centra je, da imajo ljudje vseh generacij, ki v tak center pridejo, tam tudi kaj početi. Ko pride tja mati z otrokom, mora tudi zase najti prostor za sprostitev ali aktivnost. Ko odloži otroka v peskovnik, mora najti klop, mogoče napravo za fitnes ali kaj drugače zanimivega, kjer bo lahko aktivno preživela čas, ko se otrok igra. Če prideta zraven še dedek in babica, velja isto: tudi onadva morata najti nekaj zase. Gre torej za javni prostor, ki je lahko umeščen v park, na ulico ali v zaprte prostore. Tam se ljudje lahko igrajo, berejo, se razgibavajo, igrajo družabne igre, počivajo ...

Tako so lani pod vodstvom nam že dobro poznanega oblikovalca Vladimirja Pezdirca v sklopu raz-

vojno-raziskovalnega projekta Center za medgeneracijsko druženje nastali štiri idejni projekti štirih avtorjev. Gre za štiri različne inovativne pristope k isti stvari. Mogoče jih bomo v naslednjih številkah našega časopisa podrobneje predstavili. Prvi projekt je Black box. Temelji na škatlah, v katerih bi vsak obiskovalec centra, tako otrok kot starejši, našel kaj zanimivega zase (igrala, knjige, revije ...), lahko pa vsak v škatle prinese tudi kaj svojega. Drugi je projekt z naslovom XY generacija. Elementi so sestavljeni in prilagodljivi glede na starost, spol, regijo itd. Tretji je Out of the box. Posebnost tega projekta je »mini teater«, lutkovno gledališče, ki je izrazito mobilna enota, namenjena otrokom. Zadnji od štirih projektov je Center lokvanj. Značilnost tega projekta je senčnik, postavljen na različne elemente v centru, ki iz ptičje perspektive spominja na lokvanjev list.

Ker se občine v Sloveniji vse bolj odločajo za tovrstne centre, je pričakovati, da bodo ti idejni projekti ali vsaj nekateri med njimi tudi uresničeni. To je seveda tudi naš cilj. Prodaja centrov za medgeneracijsko druženje najbrž ne bo rešila Taluma iz krize, lahko pa pomembno prispeva k njegovemu ugledu in omogoči delo ljudem. ▣

»Najpreprostejša definicija takega centra je, da imajo ljudje vseh generacij, ki v tak center pridejo, tam tudi kaj početi.«

Predsednik Uprave Marko Drobnič na konferenci

Poslovna konferenca **En.Odmev**

Na strateški energetske konferenci je v uvodni sekciji z naslovom »POLITIKA, FINANCIRANJE, INOVATIVNOST in KOMUNICIRANJE kot ŠTIRJE STEBRI PRODORNOSTI« v družbi Alenke Žumbar Klopčič (Energetika.NET), Marjana Eberlinca (Plinovodi), Tomaža Orešiča (EFT Group), Dejana Saviča (Greenpeace Slovenija), mag. Djordjeta Žebeljana (HSE), Marka Derče (A. T. Kearney) in mag. Janeza Kopača iz Sekretariata Energetske skupnosti za JV Evropo spregovoril tudi predsednik Uprave Taluma, Marko Drobnič.

DEJAN LEVANIČ
FOTO: DEJAN LEVANIČ

Že v uvodnem delu letošnje tradicionalne strateške energetske konference En.odmev 013 je postalo jasno, da je za prodornost najprej odgovorna politika s svojimi usmeritvami, šele nato lahko energetski sektor pokaže svojo inovativnost.

V novi evropski uredbi o usmeritvah za evropsko čezmejno infrastrukturo, v kateri se govori o umeščanju energetskih objektov širšega pomena v prostor, so predvideni zelo kratki roki, kar je za marsikoga »znanstvena fantastika«, je dejal Janez Kopač iz Sekretariata energetske skupnosti za JV Evropo. Po njegovem mnenju bo sprememba zakonodaje v bistvu prisilila države članice, da se same bolje organizirajo, imela pa bo tudi močan vpliv na vse druge projekte.

Na konferenci sta sodelovala tudi mag. Boštjan Korošec in Milan Žumbar

Tomaž Orešič iz EFT Group je poudaril pomembne izzive, pred katerimi stojita slovenska in evropska politika: »Gestrateški položaj Evrope se slabša, tudi zaradi plina, in po eni strani Evropa spodbuja obnovljive vire, po drugi pa se povečuje poraba premoga. Politika bi morala zaznati potencialne, ki jih potem uresničimo. Če ne bi bilo subvencij, se danes sploh ne bi splačalo vlagati v nobeno področje v energetiki, ker ni rentabilnosti, inovativnost pa še najbolj pride do izraza v maloprodaji.« Djordje Žebeljan iz HSE je dodal še pomen poštenosti do vseh akterjev, politika pa je tu zato, da zagotovi predvidljivost in stabilnost.

Brez tega ne bo šlo, je prepričan Marko Drobnič iz Taluma: »Kot porabniki si v Talumu poleg predvidljivosti želimo podporno okolje, v katerem lahko delujemo. Če bomo hoteli industrijo zadržati pri nas, bo odločevalska raven enostavno morala zagotoviti podporno okolje. Seveda je za to potreben čas, a industrija mora sprejemati tudi hitre odločitve. Industrija lahko in tudi mora sama narediti marsikaj pri inovativnosti in energetske učinkovitosti.«

Predstavniki okoljevarstvene organizacije Greenpeace Dejan Savič je ob tem dejal, da težko govorimo o inovativnosti v našem energetske sektorju, saj politika oziroma posamezniki iz strank dostikrat »mešajo štrene«. Marko Derča iz svetovalne hiše A. T. Kearney pa je pristavil, da bi morala Slovenija kot majhno tržišče imeti zelo stabilno politiko, vključno z energetske, na to pa se potem navezuje inovativnost. »Smo v precepu, da zapremo razkorak med učinkovitostjo in cenovno privlačnostjo trga. Najti moramo inovativne in drugačne projekte, ki bodo tehnološko napredni, da postanemo regija najboljših praks. Potem bodo prišli drugi gledat, kaj počnemo,« je menil. O problematiki financiranja pa je prepričan, da ima Slovenija precej notranjih rezerv, ker energetske podjetja niso šla skozi val prestrukturiranja.

Marjan Trobiš, Boxmark, dr. Roman Glaser, Perutnina Ptuj, Marko Drobnič, Talum, in Peter Vesenjaj, Hosting

Spodnjepodravski forum časnika Finance

V Grand hotelu Primus na Ptujju je potekal Spodnjepodravski forum, ki ga je organizirala Poslovna akademija časnika Finance. Na forumu so sodelovali gospodarstveniki in nosilci javnih funkcij iz lokalnega okolja, moderatorja razprave pa sta bila direktor in odgovorni urednik časnika Finance Peter Frankl ter novinarka Financ Vera Avšič. Med sodelujočimi sogovorniki so bili župana občin Ptuj in Ormož dr. Štefan Čelan in Alojz Sok ter predsedniki uprav treh največjih podjetij v regiji: Marjan Trobiš iz podjetja Boxmark Leather, dr. Roman Glaser iz Perutnine Ptuj in Marko Drobnič iz Taluma.

DEJAN LEVANIČ
FOTO: DEJAN LEVANIČ

Sodelovali so tudi direktorica Znanstvenoraziskovalnega središča Bistra Ptuj dr. Aleksandra Pivec, projektni vodja Matjaž Likar, Peter Ladič iz podjetja Intera, Boris Borak iz družbe Elektronika Borak in Srečko Kapun iz podjetja Kartonaža MSK. Med sodelujočimi na forumu sta bila tudi Miran Senčar iz podjetja Tenzor in Peter Vesenjaj iz družbe Hosting.

V posameznih sklopih – vodila sta jih Peter Frankl in Vera Avšič iz Financ – so se udeleženci foruma seznanili z razvojnimi priložnostmi lokalne skupnosti, o čemer sta govorila ptujski župan Štefan Čelan in ormoški župan Alojz Sok, član Združenja projektnih vodij Matjaž Likar je več povedal o tem, kaj je potrebno za uspeh projekta, možnosti financiranja raziskav in inovacij sta predstavila dr. Aleksandra Pivec (ZRS Bistra Ptuj) in Miran Senčar, predsednik Manager kluba Ptuj, o povezanosti lokalnega okolja in velikih uspešnih podjetij pa so razmišljali Marjan Trobiš (Boxmark Leather), dr. Roman Glaser (Perutnina Ptuj), Marko Drobnič (Talum) in Peter Vesenjaj (Hosting).

Prepričani smo, da je mogoče kljub veliki negotovosti marsikaj

narediti bolje, moramo pa biti pametni in hitri ter predvsem marljivi, da bomo lahko dobro živeli tudi naprej, je poudaril urednik Financ Peter Frankl.

Na forumu so opozorili tudi na slab inovacijski in investicijski potencial podjetij v tem okolju, v povezavi s tem pa na možnosti financiranja raziskav in inovacij, ki jih v novi finančni perspektivi ponuja EU. Velika podjetja tega okolja (Boxmark Leather, Perutnina in Talum) tudi v letu 2013, ki naj bi bilo v gospodarskem pogledu še težje kot lansko, pričakujejo pozitivne rezultate poslovanja, načrtujejo večje proizvodne in finančne kazalnike. Marko Drobnič iz Taluma je poudaril, da je vse še najbolj odvisno od podpornega okolja in lastne inovativnosti. Talum ima velik potencial za razvoj, ima neprecenljivo znanje in je v svoji osnovni dejavnosti po kazalnikih energetske učinkovitosti med vodilnimi v Evropi. Zato je skrajni čas, da te potencialne prepozna tudi država in celotnemu gospodarstvu omogoči podporno okolje za delovanje. Samo tako bomo lahko v prihodnje ohranjali konkurenčnost in ustvarjali več še boljših delovnih mest. □

V Šabcu v Srbiji odprli zbirno-predelovalni center

Talum Beograd, d. o. o., ki je v 100-odstotni lasti skupine Talum, d. d., je bil ustanovljen leta 2009 z namenom zbiranja odpadnega aluminija na območju nekdanje Jugoslavije. Podjetje v komaj treh letih svojega delovanja posluje pozitivno, zaposluje že več kot 30 ljudi, vodstvo pa se je odločilo za gradnjo zbirno-predelovalnega centra, v katerem bodo poleg odpadnega aluminija zbirali tudi druge kovine.

DEJAN LEVANIČ
FOTO: ARHIV

Z nakupom stare industrijske cone v mestu Šabac v Srbiji, v kateri je 57 objektov na 12 hektarjih, si je Talum Beograd, d. o. o., omogočil nadaljnjo širitev in rast podjetja s ciljem, da bi na tem območju postavil enega izmed največjih zbirno-predelovalnih centrov v regiji. Investicija za omenjeni center je znašala 1,3 milijona evrov, leta 2013 pa bo Talum Beograd, d. o. o., ustvaril že več kot 9 milijonov evrov donosa, ki ga predstavljajo prihodki iz prodaje kupcem na evropskem tržišču in v skupini Talum. Za leto 2013 v podjetju načrtujejo, da bodo zbra-

li, predelali in izvozili 3.050 ton aluminija in 1.280 ton drugih odpadnih kovin, kar je skupaj 4.330 ton odpadnega materiala. V petek, 15. marca 2013, je v Šabcu potekalo tudi uradno odprtje centra, ki so se ga poleg predsednika Uprave Taluma Marka Drobniča udeležili med drugimi tudi prokurist in pooblaščenec skupine Talum za Talum Beograd, d. o. o., Darko Varžič, direktor podjetja Talum Beograd, d. o. o., Aleksandar Tanasić, predsednik Gospodarske zbornice Srbije Miloš Bugarin ter župan občine Šabac Miloš Milošević. □

Predsednik Uprave Taluma Marko Drobnič s predstavniki zbirnega centra in mesta Šabac

Talum Inštitut na sejmu ECO EXPO v Beogradu

MAJDA ROLA, DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: DR. MARKO HOMŠAK

Damjan Kovačič, mag. Mihael Hameršak in Majda Rola

Na sejmu ECO EXPO se je s pomočjo odvisne družbe Talum Beograd s svojo dejavnostjo predstavil tudi Talum Inštitut. Sejem je bil v BELEXPOCENTRU 13. in 14. marca 2013, podjetje pa je tako imelo možnost ponuditi svoje storitve predvsem na področju ekologije in pridobivati nove kontak-

te. To sodi v sklop uresničevanja ene izmed aktivnosti družbe Talum Inštitut, zapisane v Strategiji skupine Talum. S tem je bil narejen prvi korak, ki je – kot vemo – vedno težak, s pomočjo sodelavcev iz družbe Talum Beograd pa bistveno lažji. □

Zbirni center v Šabcu

V Talum Ulitki prvi dobili okoljevarstveno dovoljenje

Zadnji dan januarja je bilo v združenem postopku za družbo Talum Ulitki izdano okoljevarstveno dovoljenje (OVD) in okoljevarstveno soglasje, kar je na področju upravnih postopkov nov dosežek.

DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: SRDAN MOHORIC

Postopek je po oddaji vloge na Agencijo RS za okolje trajal kar eno leto in pol! Pri dopolnjevanju vloge in izdelavi poročila o presoji vplivov na okolje (PVO) je izdatno pomagala ekipa mag. Jorga Hodaliča pri podjetju E-NET Okolje in sodelavci z zadolženo osebo za ravnanje z okoljem ter varnost in zdravje pri delu (ROVZ) v družbi Talum Ulitki. Kot vemo, je bilo podobno dovoljenje izdano za Talum, d. d., konec leta 2007, vendar je treba ob tem omeniti nekaj pomembnih razlik. Prva je že v tem, da je OVD prvič dobila odvisna družba v skupini Talum kot nova naprava. Za preostale odvisne družbe bodo predvidoma izdana integralna OVD v letošnjem letu kot za obstoječe naprave, in sicer za družbe Talum Aluminij, Talum Livarna in Talum Rondelice. Za posamezno področje okolja bodo izdana dovoljenja za družbi Talum Servis in inženiring in Talum Izparilniki. Pri izdanem OVD za Talum Ulitki je treba omeniti še nekaj drugih posebnosti. Vse odpadne vode bodo izpuščene na komunalno čistilno napravo (KČN) Kidričevo v Apačah, odgovornost za ustreznost odpadnih voda pa nosi družba Talum Ulitki sama, torej ločeno od drugih obstoječih naprav. Upravljaavec KČN je za industrijske odpadne vode izdal soglasje z dopustnimi vrednostmi, ki so zapisane v OVD. Emisije prahu v zrak iz vseh izpustov pri maksimalni obremenitvi ne bodo presegle 1 kg/h in monitoringa

Prvi pregled ulitka

Ulivanje

kakovosti zunanega zraka ne bo treba izvajati. Ker družba Talum Ulitki ne presega praga 20.000 ton izpusta CO₂ na leto, ni vključena v evropsko trgovalno shemo z emisijami toplogrednih plinov. Vloga je bila na ptujski upravni enoti na vpogled 30 dni, nanjo pa

ni bila podana nobena pripomba. Z izdanim dovoljenjem je izpolnjen pogoj za pridobivanje drugih dovoljenj in s tem tudi za izvedbo investicije. Še enkrat hvala vsem, ki so sodelovali pri tem dolgotrajnem postopku. □

Izparilnik razreda A+++

Izparilnike oziroma uparjalnike v Talumu proizvajamo več kot 30 let. V začetku je Talum obojestranske izparilnike prodajal na zaprtem jugoslovanskem trgu, kjer smo bili edini dobavitelj tega visoko učinkovitega proizvoda.

GORAN POPOVIĆ

FOTO: ARHIV

[HTTP://WWW.HUGHESDIRECT.CO.UK/](http://www.hughesdirect.co.uk/)

Z razpadom nekdanje skupne države smo dobili priložnost razširiti prodajo onkraj znanih meja. Slaba plat tržne ekspanzije je bil tudi pojav konkurence, ki je do takrat nismo poznali. V devetdesetih letih smo torej intenzivno osvajali trg in tehnologijo. Kupci so namreč vedno pogosteje povpraševali po enostransko ravnem izparilniku (OSEF). V začetku smo želeli tehnologijo OSEF kupiti od Pechineya, tako kot smo kupili tehnologijo za obojestransko napihnjene izparilnike. Žal ali na srečo tehnologija OSEF ni bila naprodaj. Talum je bil prisiljen s svojimi lastnimi kadri in znanjem narediti preboj in razviti izparilnik OSEF. Projekt je uspel tako dobro, da nam kupci priznavajo najboljši *performance*, ki se meri kot razmerje med debelino in višino napihnjene kanala. Slaba stran lastnega razvoja je bila v izgubljenem času, ki je štel pet let.

Kje smo pa danes? Izparilnik je v teh 30 letih prestal mnogo težav in preizkušanj. Doživel je tudi napad nizkocenovnih alternativ, čemur je sledil upad količin. V nekem trenutku smo v Talumu podvomili o prihodnosti tega proizvoda in smo kupce povprašali, ali sploh še potrebujejo izparilno ploščo *roll-bond*. Bosch & Siemens, Whirlpool, Gorenje, Liebherr so odgovorili, da potrebujejo Talumov izparilnik OSEF za vgradnjo v hladilnik za najboljše razrede od A++ naprej. Če so proizvajalci hladilnikov lahko včasih izbirali, ali naj vložijo sred-

stva v razvoj izolacije hladilnika, v kompresor ali v izparilnik, se je situacija danes tako spremenila, da morajo v hladilnike razreda A+++ vložiti v vse troje. In tu vidimo našo priložnost. Hladilnik razreda A+++ je težko narediti ekonomično brez izparilnika *roll-bond*, na vidiku pa so že hladilniki razreda A++++. Če nas vprašate, ali kaj razvijamo in inoviramo, lahko rečem: da, ogromno. Predvsem delamo s proizvajalci toplotnih črpalk in solarnih absorberjev, z avtomobilisti in drugimi. Več vam o vsebini žal še ne moremo razkriti, saj nas pogodbe zavezujejo k razvojni molčečnosti. Danes lahko govorimo le o prvem izdelku, prvem preboju naše tehnologije *roll-bond* na novo področje vakuumskih solarnih kolektorjev. Gre torej za nizkocenovne visokoučinkovite solarne toplarne večjih dimenzij (tehnologija SAED), ki se že tržijo. Referenci s tega področja sta za zdaj dve: ogrevanje in proizvodnja električne energije (*smart grid*) na srednji šoli za nanomateriale v Sophii Antipolis v Franciji, druga referenčna lokacija pa je v kraju Cadarache v Franciji, kjer poteka projekt ITER (razvoj fuzijskega reaktorja). V tem trenutku potekata gradnji še na dveh lokacijah, obe v Franciji. Želimo si, da bi tudi v Sloveniji čim prej postavili prvo referenčno solarno toplarno s tehnologijo SAED, ki je bila nagrajena s French Mayors Association's price for Innovation in 2011. ■

Boschev hladilnik

Vakuumski kolektor solarne toplarne

Raziskava »Organizacijska klima za upravljanje inovativnosti in znanja«*

Talum je sodeloval v mednarodni raziskavi, v kateri so sodelovala podjetja z Norveške, Kitajske in iz Slovenije. V raziskavi so bili v ospredju dejavniki, situacije pri delu, v katerih upravljanje inovativnosti in znanja dosega boljše rezultate.

LILIJANA DITRIH

Rezultati so se osredotočali predvsem na stanje v posameznih oddelkih glede klime, deljenja znanja, podpore vodstev, zaupanja, ustvarjalnosti, inovativnosti, zavzetosti ... Rezultati glede inovativnosti, ustvarjalnosti so lahko posledica individualnih razlik, spodbud organizacije, narave dela, kulturnih razlik ... Tako smo v Sloveniji na primer bolj uspešno naravnani. Nimamo težav pri priznavanju tega, da skrivamo znanje. Naša individualna inovativnost je nižja kot na Norveškem, a bistveno višja od povprečja v kitajskih podjetjih.

Ko govorimo o inovacijah, imamo ponavadi v mislih tehnološke inovacije. Pri inovacijah v menedžmentu pa so v ospredju netehnološke inovacije, ki se nanašajo na strateške, organizacijske, odprte, mrežne, trženjske in še katere pristope, načine vodenja in tehnike, kot so npr. uravnoteženi sistem kazalnikov (BSC), six sigma, centri odličnosti, samousmerjajoči se timi, ad hoc projektne skupine ... Proces inovacij v menedžmentu (netehnološke inovacije) je tesno povezan z aktivnostjo tako imenovanih nosilcev sprememb (*change agents*). Ocenjujejo, da inovacije v menedžmentu bolj vplivajo na finančno uspešnost podjetij kot tehnološke inovacije. Netehnološka komponenta inoviranja v Talumu ni visoka. Glede inovacij v menedžmentu so ocene

vodij višje od ocen drugih zaposlenih.

Pri tem pomembno vlogo odigra tudi organizacijsko-motivacijska klima v podjetju, ki se nanaša na občutenje zaposlenih glede situacije pri delu, glede odnosov, vrednot, delovnih razmer itd., ki motivirajo posameznika pri delu. Najboljše rezultate prinaša mojstrska klima, pri vzpostavitvi katere imajo največjo vlogo vodje oddelkov (neposredni vodje), vodstva podjetij, ki tovrstna prizadevanja aktivno podpirajo, ter sistem nagrajevanja. Vodje lahko mojstrsko klimo vzpostavijo z aktivnim spodbujanjem sodelovanja in učenja med zaposlenimi. Pri nagrajevanju imajo veliko vlogo javne pohvale vodij tistim zaposlenim, ki sodelujejo s sodelavci in ki delijo znanje.

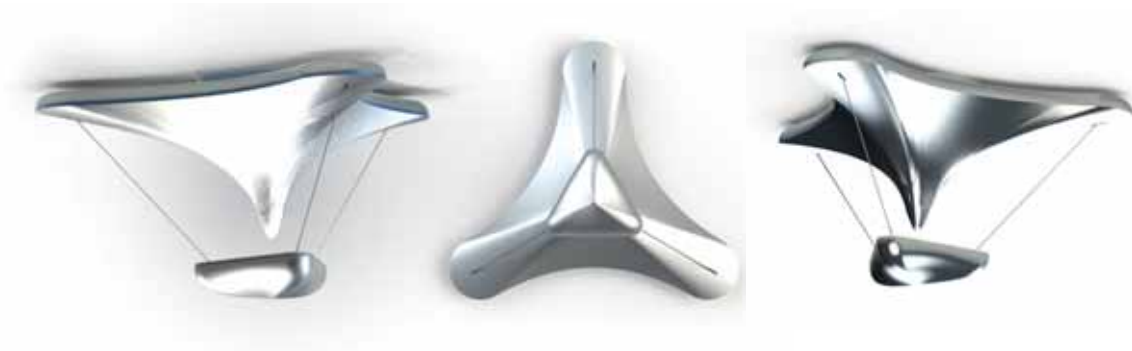
Pomembno vlogo igra **podpora**, ki jo vodje nudijo svojim sodelavcem pri delu. Občutenje podpore nadrejenega je med zaposlenimi v Talumu nekoliko nižje kot v podjetjih v Sloveniji in na Norveškem. Pomembno vlogo igra tudi medsebojno **zaupanje**. Vodje bolj zaupajo sodelavcem kot sodelavci njim in drugim sodelavcem. Temu področju bomo morali v prihodnje posvetiti več pozornosti, saj je podpora nadrejenega ključnega pomena za ustvarjalnost in inovativnost, pri čemer beležimo nižje rezultate.

Za slovensko kulturo je značilno,

da bolj odprto priznavamo skrivanje znanja. Raziskava se je osredotočala na razmerje med skrivanjem znanja in ustvarjalnostjo. Pokazalo se je, da skrivanje znanja negativno vpliva na ustvarjalnost, ta pa je izrednega pomena za inovativnost. Zaposleni, ki so avtonomni pri delu in odločitvah, ter zaposleni, ki občutijo višjo stopnjo zaupanja sodelavcev in vodij ter podporo neposredno nadrejenega, so si pripisali tudi višjo stopnjo zavzetosti pri delu. Za Talum je značilna uspešnostna klima, ki spodbuja tekmovanje in rivalstvo. Usmerjeni smo v doseganje ciljev, narejeno delo, stremimo k učinkovitosti in uspešnosti.

V Talumu smo si med strateškimi cilji zadali tudi cilj prestrukturiranje z inovativnostjo. Čaka nas še veliko dela pri »mehkih« področjih upravljanja, predvsem pri nujenju podpore vodij, spodbujanju deljenja znanja ter ustvarjalnosti in inovativnosti zaposlenih. Le tako bomo v polni meri lahko uresničevali vrednote znanje in odličnost ter ustvarjalnost in podjetnost.

* V članku so predstavljeni povzetki rezultatov zgoraj omenjene raziskave. V Talumu je v njej sodelovalo 17 vodij in 123 zaposlenih. □

Natečaj

»Aluminij v bivalnem okolju«

od 15. aprila do 30. junija 2013

Sodeluj v natečaju za najbolj izvirno, uporabno in izvedljivo idejo. Razmisli o uporabi aluminija v bivalnem okolju in predlagaj nov izdelek, storitev, postopek, metodo, organiziranost ...

**TUDI TI IMAŠ IDEJO!
PREDLAGAJ JO IN
OSVOJI NAGRADO.**

Pet najbolj izvirnih, uporabnih in izvedljivih idej po izbiri komisije bo nagrajenih.

Idejo lahko predlagate vsi zaposleni v skupini Talum. Pomembno pri tem je, da pustite domišljiji prosto pot in imate v mislih, da je **VSAKA IDEJA – DOBRA IDEJA!** Dokazali smo že, da v Talumu znamo biti ustvarjalni. Imamo veliko odličnih inovatorjev in še več odličnih idej.

Idejo napišite na obrazec, ki ga najdete v tajništvu, na intranetni strani ali v jedilnici. Obrazec izpolnite in nanj napišite svojo šifro (šifro si izmislite sami – sestavljena je lahko iz črk in števil). Skupaj z obrazcem boste prejeli še dve kuverti. V manjšo modro kuvertu vstavite list papirja s svojimi podatki: napišite ime in priimek, odvisno družbo ali službo in matično številko. Kuvertu zalepite in nanjo napišite šifro svoje

ideje (tisto, ki ste jo napisali na obrazec). Obrazec in zalepljeno manjšo kuvertu nato vstavite v večjo kuvertu. To kuvertu vrzite v za to namenjen nabiralnik (na nabiralniku bo napis **UPAM SI!**), ki bo postavljen v vseh delovnih okoljih in v jedilnici, ali jo oddajte v tajništvo svoje službe ali odvisne družbe. Lahko pa kuvertu s podatki preprosto s sponkačem pripnete na obrazec in oddate tudi tako.

POMEMBNO! KOMISIJA BO KUVERTE S PODATKI ODPIRALA ŠELE PO PODELITVI NAGRAD, TAKO DA MED OBRAVNAVO IDEJ IMENA PREDLAGATELJEV NE BODO ZNANA.

Če ne želite, da bi bili v natečaju identificirani, vam kuverte s podatki ni treba oddati. Komisija v sestavi Albert Korošec (predsednik), Borut Kostanjevec,

Janko Gajšt, Sonja Fakin, Marjan Krošl in Nenad Kordum bo ideje zbirala od 15. aprila do 30. junija 2013. Pet najbolj *izvirnih, uporabnih in izvedljivih* (to so hkrati tudi kriteriji ocenjevanja) idej bo tudi nagrajila. Nagrajenci bodo nagrado prejeli na dnevu inovativnosti, ki bo septembra 2013.

S takšnimi in podobnimi projekti živimo po vrednotah, ki smo si jih zapisali. Z odprtostjo in sodelovanjem, z ustvarjalnostjo in podjetnostjo skupaj ustvarjamo prihodnost Taluma. □

Za morebitne dodatne informacije se obrnite na predsednika komisije mag. Alberta Korošča (int. tel. 121, mobilni 041 748 336, e-pošta albert.korosec@talum.si).

Fotografija je simbolična.

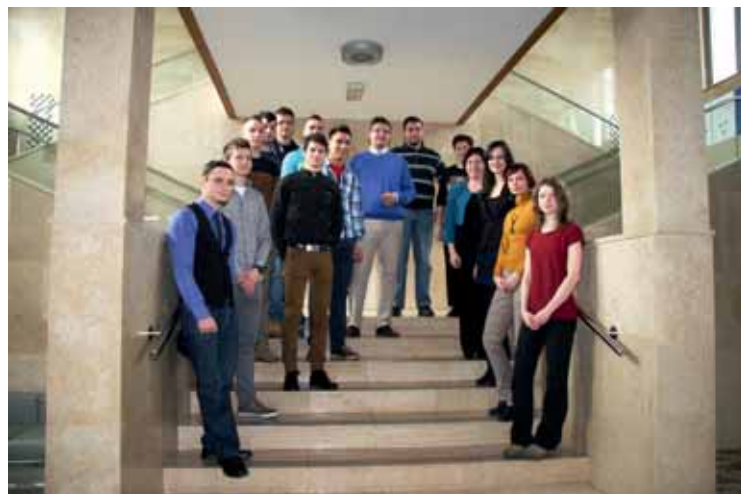
Štipendisti so del nas

Strategija skupine Talum temelji na prestrukturiranju z inovativnostjo. Eden izmed temeljev za inovativnost je, da je ta vpeta v organizacijsko kulturo, ki je odprta za ideje in ima ustrezen sistem prenosa znanja.

DARJA VODUŠEK VTIČ
FOTO: DARKO FERLINC

V Talumu smo vedno poudarjali znanje in pomen krepitve znanja slehernega zaposlenega postavljali na prvo mesto. Morda smo v preteklosti premalo poudarjali pomembnost prenosa znanja, ki krepí moč mreže znanja v podjetju. Del te mreže so tudi naši kadrovski štipendisti, ki res še niso zaposleni v naši družbi, vendar tisti dan, ko postanejo naši štipendisti, postanejo tudi del nas, postanejo talumovci.

Da bi čutili pomen njihove vključenosti v podjetje, smo jih tudi letos povabili na letno srečanje, kar je bilo še toliko bolj pomembno, saj smo ravno lani podelili 13 novih štipendij. V skupini Talum imamo trenutno 19 štipendistov. V uvodnem delu srečanja jih je pozdravil predsednik Uprave, ki je prav tako poudaril pomen tega, da dihamo kot celota, čeprav je pomemben vsak posameznik. Izpostavil je ključne strateške usmeritve našega razvoja s poudarkom na inovativnosti, ki je predstavljala rdečo nit srečanja. V nadaljevanju je namreč Albert Korošec predstavil razvoj sistema inovativnosti v skupini Talum in inovativne ideje, ki so jih preteklo leto podali naši sodelavci. Nekateri med njimi postajajo vedno bolj realne. Štipendistom je bil okvirno predstavljen tudi natečaj »Aluminij v bivalnem okolju«, v tej številki Aluminija smo k sodelovanju vabljeni tudi vsi zaposleni.

Štipendisti s predsednikom Uprave Markom Drobničem

Darja Vodusek Vtič predava štipendistom

In ker so naši štipendisti del nas, so tudi njihove ideje zelo dobrodošle. Na srečanju je bila posebej poudarjena tudi pomembnost aktivnega vključevanja štipendistov samih. Že v času šolanja je potrebno vključevanje v različne delovne skupine, pridobivanje delovnih izkušenj in znanj, ki jih ne bodo pridobili v okviru izobraževalnega sistema. Ena takih izkušenj je krepitev komunikacijskih spretnosti. Da so večini tudi tega in jih ni strah javno nastopati, so pokazali v odprtem medsebojnem dialogu in v pogovoru z novinarko.

Pa še tabela s številom Talumovih štipendistov po smereh izobraževanja. Verjamemo, da bodo v prihodnje postali naši sodelavci in da se nam bodo pridružili na poti inovativnosti. □

Kadrovski štipendisti

Smer izobraževanja	Število štipendistov
univ. dipl. inž. metal. in mater.	1
dipl. inž. strojništva (VS) /1. bol. st.	2
dipl. inž. strojništva (UN) /1. bol. st.	3
mag. inž. strojništva /2. bol. st	1
dipl. inž. elektrotehnike (VS) /1. bol. st.	2
dipl. inž. elektrotehnike (UN) /1. bol. st.	2
mag. ekologije z naravovarstvom	1
dipl. ekolog naravovarst. (UN) /1. bol. st.	1
univ. dipl. inž. kem. tehnologije	1
dipl. fizik (UN) /1. bol. st.	1
mag. ekonomije /2. bol. st	2
avtoserviser	1
zidar - pečar - polagalec keramičnih oblog	1
skupaj	19

Najprej toleranca

LILIJANA DITRIH
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Mag. Nastja Mulej

Ljudska univerza Ptuj nas je povabila k sodelovanju pri projektu »Usposabljanje za življenjsko uspešnost – moje delovno mesto«, ki je sofinanciran iz sredstev EU. V Talumu smo z navdušenjem sprejeli možnost, da se v okviru dveh delavnic, ki ju je vodila mag. Nastja Mulej, seznanimo s tehniko paralelnega (»šest klobukov razmišljanja«) in lateralnega razmišljanja in ju čim prej uspešno vključimo v svoje delo. Ker nas je gospa Mulejeva navdušila s svojim bogatim znanjem, optimističnim pristopom in energijo, smo jo zaprosili za kratek intervju in z veseljem je z nami delila svoje misli.

Vaše delo, naloga, poslanstvo je, da nas naučite razmišljati drugače. Ali se »stare mačke« da naučiti razmišljati drugače, saj nas omejujejo naše znanje, izkušnje, kulturno okolje, »egi«?

Vse, kar ste našli, drži, vse to so glavne ovire pri našem razmišljanju. Spremembe okoli nas so se dogajale tako hitro, da jim vsi nismo ravno zmogli slediti, pa tudi naš šolski sistem nanje ni bil pripravljen. Nekateri ljudje nimajo dovolj samoiniciative, da bi bili pripravljeni spremeniti kaj okoli sebe. Nagnjeni smo k samozadovoljstvu in menimo, da je že vse dovolj dobro in da bo že kdo drug uredil, kaj spremenil. Mogoče smo doživeli premalo slabih izkušenj, da bi nas te »zbrcale«, da bi sploh hoteli iskati kakšne druge možnosti. Ko je udobna konjunktura izginila, so bili ljudje še šokirani, prepričani, da bodo kar koli rešili z varčevanjem. Sedaj so se stvari začele premikati, dojeli smo, da je edini vir v nas samih in da začnemo iskati nove poti, kakšne druge možnosti. Da se na stara leta (če se malce pošalim) naučimo sodelovati, upoštevati drug drugega, iskati nove, drugačne poti, nenehno razmišljati o izboljšavah, o novih konceptih, možnih različicah, iskati rešitve,

ki jih lahko najdemo samo mi. Ni neke božje palčke, ki bi to naredila namesto nas. Seveda je lažje, če poznaš nekatera orodja in tega ne delaš »na suho«, na neki načelni osnovi. Moraš se seveda zavedati, da je z učenjem razmišljanja tako kot z učenjem tujega jezika. Mi, ki smo del mediteranske kulture, potomci starih grških mislecev, se moramo tega bolj zavedati in bolj naučiti kot na vzhodu, kjer je »kultura riža«, kultura sodelovanja.

Večkrat ste dejali, da je razmišljanje delo, da ga je treba trenirati. To se sliši precej naporno.

Ja, res je. Mislim, da je tisto, ko ljudje nenehno »jamrajo«, ko nimajo dovolj dobrin, ko ne morejo dati otroku vsak dan na mizo kosa kruha ..., še veliko bolj naporno. To zelo rada primerjam s športom. Nekdo bo rekel: »Joj, kaj ti ni naporno iti vsak dan teč?« Pa ga bo drugi vprašal: »A tebi ni naporno nenehno obiskovati zdravnike, ker si bolan, pa to te boli, pa tisto ni v redu?« Na kratki rok je ležanje na kavču udobno, na dolgi rok pa ne, in to velja tudi za razmišljanje. Mogoče gre tako leto ali dve, a ljudje smo kreativna bitja in kot taka v sebi nosimo potrebo, da to kreativnost izražamo. Če tega ne moremo izražati v službi,

bomo to počeli v prostočasnih dejavnostih. Če bo v službi mir, bo zagotovo kaos doma. Nekako mora ta kreativnost, igrivost, ki jo nosimo v sebi, priti na plan, da jo izkoristimo za to, da bi vsi lahko bolje živeli.

Sama metodo »šest klobukov razmišljanja« razumem predvsem kot orodje, tehniko razmišljanja. Zelo me je pritegnila vaša izjava, da so klobuki orodje tolerance.

Ja, ljudje menijo, da jih bomo mi naučili tehnik kreativnosti in bodo naenkrat postali kreativni. Richard Florida v knjigi *Vzpon ustvarjalnega razreda* temu reče »pravilo treh T-jev«: tja, kjer je toleranca, gredo talenti, temu sledi tehnologija. Ne boš dobil kreativnih, zavzetih sodelavcev, če jim kupiš nove računalnike. Bodo pa z užitkom delali, če bodo delali v tolerantnem okolju, kjer se bodo počutili sprejete. To povezujem še z enim avtorjem, Danom Pinkom, ki govori o motivaciji. Pink govori o »treh S-jih«: človek bo lahko zavzet samo tam, kjer bo pri svojem delu samostojen, kjer se bo lahko samoizpopolnjeval na področju, pri tistem delu, ki mu je blizu, in kjer bo pri delu videl smisel. Zato je potrebna toleranca. Rada rečem, da ni napačnih

delavcev, so samo delavci na napačnih delovnih mestih. Če jim samo ukazuješ kot majhnim otrokom, se bodo upirali. Če sprejmeš, da delajo na svoj način, pa boš prišel do rezultatov. Predlagala bi še »teorijo izbire« Williama Glasserja. Če boste odstranili zunanji nadzor, boste prišli do te tolerance, če ne, pa boste zaman investirali denar, da bi se na primer naučili 15 tehnik kreativnega razmišljanja. Kot posamezniki že, ne pa v skupini. Če bo še vedno veljalo: »Moja ideja je najboljša, ti pa boš naredil, kar ti bom jaz rekel,« tako dolgo sodelavci ne bodo radi hodili v službo. Potem bodo naredili samo toliko, kot je zares nujno, da dobijo svojo plačico, in svojo kreativnost bodo razvijali doma. Zato najprej toleranca in nato vse drugo.

Verjetno v Talumu nismo pretirano drugačni od zaposlenih v drugih podjetjih. Vsi si želimo kreativnih, inovativnih sodelavcev. Večkrat pa sodelavci pri uresničevanju svojih idej, predlogov, naletijo na ovire. Kot oviro med drugimi zaznavajo premajhno podporo vodij in premalo zaupanja.

Ja, spet smo pri tem, čemur pravim toleranca. To je metoda, ki se vpeljuje od zgoraj navzdol. Ne

»Nagnjeni smo k samozadovoljstvu in menimo, da je že vse dovolj dobro in da bo že kdo drug uredil, kaj spremenil.«

zadostuje, da si kot posameznik v skupini inovativen, kreativen, ker te bo skupina prej izločila, imela za čudaka. Zato je nujno, da vodje utrjujejo, negujejo to podjetno, kreativno, inovativno, spodbudno kulturo v podjetju ... In še potem bo trajalo kar nekaj mesecev, da bodo sodelavci dojeleli, da se vodje to »gredo zares«, da ni samo na papirju. Da bodo to počeli na toleranten način, da bodo sodelavci začeli sproščati svojo energijo, da bodo z veseljem sodelovali. Dobili bomo mnogo novih idej, pobud, rezultatov. Veliko več jih bo, kot če bi jih »podkupovali, nagrajevali« na primer z 10 evri za idejo ali z neko drugo obliko zunanje motivacije. Rekla bi, da niste kaj drugačni kot v drugih podjetjih, ki jih obiščem. Nisem proaktivna, ne promoviram prodaje svojega dela, čeprav izhajam iz oglaševanja. Izhajam iz tega, da ne morem nikogar prepričati, da to potrebuje. To je tako, kot če bi kot trenerka zdravega življenja šla k nekemu, ki je debel, in mu rekla: »Ti pa moraš shujšati«. On bi mi verjetno odgovoril: »Pusti me pri miru, jaz sem čisto v redu.« Tako čakam, da me najdejo tako posamezniki kot podjetja, ki imajo to motivacijo za spremembo v sebi in so na to pripravljeni. K meni ne prihajajo vsa podjetja, ampak samo tista najboljša. Tista, za katera ste že slišali. Torej ne prihajajo podjetja, ki se ne zavedajo, da je ravno v odnosih njihov

največji problem, ampak tista, ki so že tako dobra in se želijo še spreminjati, se izboljšati.

Sami ste odraščali v izjemno stimulativnem okolju (oče univerzitetni profesor, mama učiteljica, veliko ste potovali). Ali menite, da bi bila vaša poslovna pot tako uspešna tudi v manj stimulativnem okolju?

To je zelo dobro vprašanje, zelo pomembno. Oče je govoril: »Poslušam te, ker razmišljaš drugače kot jaz.« Mama je bila tipična učiteljica, bolj stroga in mogoče me je ona posredno celo bolj naučila kreativnosti, ker sem se morala izmikati njenim zahtevam, pravilom, prepovedim; naučila me je improvizirati, ne da bi to sploh hotela.

Moji starši imajo značilnost, ki jo drugi opišejo kot skopost. Za nas je to samo varčnost. Za knjige, potovanja ... je seveda bil denar, a ne za obleke, sladkarije ... In tako sem v četrtem razredu začela plesti, v šestem šivati, izdelovati nakit ... Če sem si kot mlado dekle želela biti všeč, sem se vsega tega sama naučila. Pol stvari sem se naučila zaradi tega, ker nisem dobila denarja. Tako da ne morem reči, da je bilo meni lahko, ker smo bili premožni. Moji se niso prevažali z avtomobilom, če ni bilo nujno (ker je bilo daljše od 30 km in brez javnega prevoza). V stanovanju nismo imeli več kot

21 stopinj ... Imela sem dovolj razumevanja, spodbudno okolje, dovolj knjig, potovanj, ne pa žepnine, barvic Jolly, milk in puloverjev iz Avstrije (ker sem pač odraščala v osemdesetih letih prejšnjega stoletja in so to bile otroške ikone). Ko sem pri 16 letih šla prvič sama na morje, sem šla s svojim denarjem. Ko sem pri 20 letih šla za šest tednov sama v Indijo in Nepal, sem šla s svojim denarjem. Na primer: plačali so mi dva tedna učenja francoščine z bivanjem pri pariški družini, potovanja, ki je temu sledilo, pa ne. Zato sva s prijateljico Irsko pač prestopali in prekolesarili, včasih tudi jedli od ostankov z drugih miz in plesali na ulici. Bilo je zelo zabavno in svobodno!

Torej, če kaj hočeš, si denar sam zasluži. To je dobro tudi za samospoštovanje, se mi zdi. Verjamem, da so omejitve lahko koristne. Pri ljudeh iz revnejših okolij težava ni v bolj omejenih virih, ampak v nižji samopodobi. Verjamem pa, da tisti, ki so vzgojeni v smislu »tudi če imaš malo, si popolnoma v redu, nič ni narobe s teboj« v življenju zelo uspejo, ker imajo večjo motivacijo kot tisti, ki imajo vse in se pozneje, ko se je treba osamosvojiti, ne znajdejo.

Ponavadi pravimo, da so »kovačeve kobile bose«. V kolikšni meri metode, tehnike, ki ste jih osvojili, s katerimi nas seznanjate, izobražujete, kreirajo vašo zasebnost?

Nenehno, zelo in ves čas. Mož je bolj tradicionalen tip človeka in še danes vedno najprej opazi probleme, omejitve. Ko hčerka še ni znala izgovoriti R, pa mu je že odvrnila: »Oči, kjel je ploblem, je lešitev.« Ker pač jaz ne vidim problemov, vidim samo priložnosti, rešitve, koristi, možnost se še kaj naučiti. Moje življenje je super, ker je optimistično in konstruktivno, pri meni ni krize, nenehno sem med ljudmi, ki jih vleče naprej in ki radi ustvarjajo in sodelujejo ... Zelo uživam, ko je hladnik prazen, bolj kot ko je poln, ker lahko improviziram, kombiniram. Oblek si še vedno ne kupujem. Vedno nekaj preurejam, dobim. V vseh variantah uporabljam te tehnike, načine.

Ali bi lahko rekli, da je kakovost našega življenja odvisna od kakovosti našega razmišljanja?

Zagotovo. Izključno. V Cankarjevem domu smo sprožili cikel izobraževanj o pozitivni psihologiji in Aleksander Zadel je povedal misel (za katero sicer tudi on ne ve, kdo je avtor): »Če misliš, da ti ne bo uspelo, ali če misliš, da ti bo uspelo, v obeh primerih imaš prav.« Če misliš, da ti bo uspelo, se pripraviš; če misliš, da ti ne bo uspelo, jamraš in si porabil čas ... V tem smislu je res vse odvisno od tebe, od tega, kako razmišljaš. ▣

»Moje življenje je super, ker je optimistično in konstruktivno, pri meni ni krize, nenehno sem med ljudmi, ki jih vleče naprej in ki radi ustvarjajo in sodelujejo ...«

Bodimo soustvarjalci našega Taluma

Sodelovanje delavcev pri upravljanju podjetij je zagotovo najpomembnejši element sodobne ekonomske demokracije in mehanizem, prek katerega se interesi zaposlenih »prelivajo« v sistem poslovnega odločanja, s čimer je zagotovljeno interesno uravnoteženo upravljanje podjetij.

JANEZ KISELJAK
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Zaposleni lahko svoje interese zagotavljamo prek nadzornega sveta, sveta delavcev, delavskega direktorja. V Sloveniji ima 26 koncernov delavskega direktorja, v Talumu pa smo bili na tem področju inovativni in imamo svet zaposlenih, ki ima vlogo posvetovalno-informativnega organa. Funkcijo predsednika sveta opravljam ob svojem rednem delu.

Janez Kiseljak, predsednik Sveta zaposlenih skupine Talum

Kot predsednik Sveta zaposlenih sem dolžan v tem organu delovati in ga voditi skladno s **Poslovníkom o delu Sveta in Dogovorom o sodelovanju zaposlenih pri upravljanju v skupini Talum**, ki so ga podpisale vse družbe v skupini Talum.

V Dogovoru sta področje in način dela Sveta zaposlenih opredeljena v naslednjih točkah:

11. Medsebojno sodelovanje

Svet zaposlenih obravnava naslednje vsebine:

- urejanje položaja, pravic in obveznosti posameznih skupin delavcev (delovni invalidi, ženske, mladi delavci),
- oblike solidarnosti v posamezni družbi in v skupini,

- druge vsebine možnega medsebojnega sodelovanja.

12. Obveščanje

Uprava obvladujoče družbe je dolžna Svet zaposlenih obveščati o naslednjih vprašanjih:

- planirano poslovanje skupine,
- razvojni cilji skupine in posamezne družbe v skupini,
- sprememba dejavnosti posamezne družbe v skupini,
- konsolidirano letno poročilo skupine,
- poročilo o varnosti in zdravju pri delu,
- prodaja posamezne družbe ali njenega bistvenega dela,
- zaprtje posamezne družbe ali njenega bistvenega dela.

13. Dajanje predlogov in mnenj

Člani Sveta zaposlenih imajo pravico in dolžnost:

- predlaganje ukrepov za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu,
- dajanje predlogov za izboljšanje dela in pogojev dela ter organizacije proizvodnega in delovnega procesa,
- predlaganje drugih ukrepov, ki so v korist poslovanja skupine in posameznih družb ter zaposlenih.

K **Poslovníku o delu Sveta in Dogovoru o sodelovanju** smo izdelali še **Navodilo za delo članov Sveta zaposlenih**, v katerem je definiran način dela v posameznih delovnih okoljih. Pomembna oblika tega dela so četrtletni sestanki članov z direktorjem družbe, na katerih poteka medsebojno obveščanje in seznanjanje o pomembnih dogodkih, planira-

nih spremembah v organizaciji družbe, spremembah organizacije dela in delovnega časa ... Termin sestanka se javno objavi vsaj tri dni pred sklicem, da zaposleni lahko sodelujejo s podajo ustnih ali pisnih vprašanj za obravnavo. Član Sveta zaposlenih, ki dela v izmenah, si v posameznih izmenah izbere sodelavce, ki mu posredujejo aktualna vprašanja, pobude in predloge. O vsakem sestanku se zapiše uraden zaznamek, ki ga javno objavimo in katerega kopijo prejmeta predsednik Sveta zaposlenih in Pravna služba Taluma.

Težava, ki se pojavlja v praksi, je prepletanje aktivnosti s sindikatom. Vloga sindikata je zakonsko definirana in znana. Vsi zaposleni niso člani sindikata, zato je pomembno usklajeno delovanje obeh organov, kar dosežemo tudi s skupnimi obravnavami določenih tem in medsebojnim obveščanjem na ravni predsednikov in Uprave.

Vse zaposlene vabim, da aktivno sodelujejo pri dajanju pobud in vprašanj predstavnikom Sveta zaposlenih v svojih okoljih ali jih posredujejo na moj naslov ustno ali pisno, ker bomo le tako soustvarjalec našega Taluma.

»Demokracija se ne sme ustaviti pred tovarniškimi vrati. Vprašanja prihodnosti družbe se lahko razrešijo le skupaj z delavci in delavkami in ne z nasprotovanjem njihovim interesom.«

(Michael Sommer, predsednik Nemške zveze sindikatov – DGB)

ODVISNE DRUŽBE

Navdušeni nad razstavnim prostorom

Sejem Flora 2013

V podjetju Revital, d. o. o., smo se po sedemnajstih letih odločili, da ponovno sodelujemo na 18. sejmu Flora, ki je bil v Celju od 15. do 17. marca 2013.

DUŠAN MIKL

FOTO: DUŠAN MIKL

Na Flori smo bili doslej samo enkrat, in sicer na 1. sejmu, ki je bil leta 1996.

Po ogledu nam namenjenega razstavnega prostora smo hitro prišli do ideje, da predstavimo naše podjetje na domač, preprost način. Odločili smo se za štajersko kmečko dvorišče z lesenimi brajdami, izvirno ograjo in lastnimi sekanci. Na sejmu smo seveda

želeli tudi prodajati naše proizvode in promovirati nove, to pa so izdelki iz konoplje. Zato smo prostor razdelili na dva dela, na razstavnega in prodajnega. Na razstavnem prostoru (kmečko dvorišče) smo predstavili zasaditve s starimi avtohtonimi rastlinami: asparagus (zimzelen) smo zasadili v lončene lonce, pelargonije zonele (pokončne pelargonije) v

Kmečko dvorišče na sejmu

Revitalovci

stare lončene posode, zasadili smo tudi mini gredo (vrt) z zelenjavo in začimbami ter imitirali studenec, zasajen z pelargonijami. Prodajni prostor smo pripravili v slogu tržnice in delno samopostrežne prodaje. Poseben poudarek smo dali izdelkom iz konoplje (seme, moka in olje). Za degustacijo so sodelavke spekle

pecivo in kruh z dodatkom konopljene moke.

V petek popoldne so imeli zaposleni v Revitalu možnost strokovnega ogleda sejma Flora v Celju. Nad lastnim razstavnim prostorom so bili navdušeni in nanj tudi ponosni. V tem primeru je še kako veljalo zapisano: »Skupaj zmoremo skoraj vse!«

Sprememba v vodstvu NK Aluminij

DEJAN LEVANIČ

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Vodstvo NK Aluminij je skupaj s trenerjem Bojanom Flisom sprejelo dogovor o prekinitvi sodelovanja. Vodstvo kluba se dosedanjemu trenerju zahvaljuje za izjemen prispevek k rasti kluba v preteklosti in mu želi uspešno delo v prihodnje.

Novi trener je postal Edin Osmanović, ki je v preteklosti vodil že številne slovenske klube. Trenersko delo je začel pri Rudarju (1995–1997), nato pa je vodil še Celje (1998–1999), Gorico (1999–2001), velenjski Rudar (2001–2002), Prevalje (2002–2003), Dravograd (2003–2004), Aluminij (2004–2006) in Muro (2007–2010). Največji uspeh v karieri mu je uspel z Gorico, ko je v sezoni 1999/2000 osvojil končno 2. mesto v slovenskem prvenstvu.

Pomočnik trenerja NK Aluminij Edina Osmanovića je odslej Klinton Bozgo, vsem dobro znani nogometaš, ki je igral v dresu Maribora, Olimpije, Mure in Drave. V devetih sezonah je zbral 207 nastopov in dosegel 109 zadelkov. Tudi on bo svoje znanje prenašal na člansko ekipo Aluminija. Dosedanji pomočnik trenerja Milenko Potočnik v našem klubu ostaja tudi v prihodnje. Prepričani smo namreč, da lahko s svojim bogatim znanjem še naprej pomaga pri kakovosti in rasti novih generacij nogometašev.

Tekma v Kidričevem

Letna skupščina

Konference sindikatov Kidričevo – SKEI

Letna skupščina Konference sindikatov Kidričevo je bila v petek, 1. marca 2013, ob 12. uri v Kidričevem. Na skupščino so bili povabljeni vsi predsedniki in podpredsedniki sindikalnih podružnic skupine Talum, Silkema, člani nadzornega odbora, predsednik in član Uprave skupine Talum Marko Drobnič in dr. Zlatko Čuš ter predsednik Sveta zaposlenih Janez Kiseljak.

IGOR JEZA
FOTO: IGOR JEZA

Skei, Konferenca sindikatov Kidričevo združuje člane, ki so zaposleni v družbi Talum, d. d., v odvisnih proizvodnih družbah Talum Aluminij, d. o. o., Talum Livarna, d. o. o., Talum Rondelice, d. o. o., Talum Izparilniki, d. o. o., in Talum Ulitki, d. o. o., v odvisnih storitvenih družbah Talum Servis in inženiring, d. o. o., Talum Inštitut, d. o. o., Vital, d. o. o., Revital, d. o. o., in Vargas-AL, d. o. o., ter v podjetjih Silkem, d. o. o., Pralik in MFC Kidričevo. V posameznih podjetjih so člani organizirani po sindikalnih podružnicah. Konferenca sindikatov je bila ustanovljena na podlagi *Zakona o reprezentativnem sindikatu* in po *Pravilih organiziranja in delovanja konference sindikalnih podružnic kapitalsko povezanih družb*. Za delo sindikata je odgovoren predsednik konference, odločitve pa sprejema izvršni odbor, ki je sestavljen iz predsednikov posameznih sin-

dikalnih podružnic (sindikalni zaupniki).

Člani Izvršnega odbora Konference sindikatov Kidričevo so: Evgen Muhič (Talum, d. d.), Franc Prelog (Talum Aluminij), Stanislav Horvat (Talum Livarna), Sebastjan Letonja (Talum Rondelice), Andrej Petrovič (Talum Izparilniki), Darja Mernik (Talum Ulitki), Danilo Majcen (podpredsednik, Talum Servis in inženiring), Marjetka Ledinek (Talum Inštitut), Franc Roškar (Vital), Franc Šeruga (Revital), Anton Planinšek (Talum Izparilniki), Branko Primožič (Vargas-AL), Ignac Gojkošek (Silkem) in Igor Jeza (predsednik, Talum, d. d.).

Predsednik sindikata je na skupščini predstavil *Pregled dela v letu 2012*. Na dan skupščine je bilo prijavljenih 623 članov. Lani je vstopilo 26 članov, izstopilo pa jih je 11. V obračunskem obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2012 smo izpeljali bolj ali manj vse

aktivnosti, ki smo si jih zastavili v začetku obdobja s planom.

Članstvo ne upada, saj večina članov uporablja ugodnosti, kot so:

- solidarnostna pomoč,
- brezplačno pravno svetovanje (delovno pravo, civilno pravo ...),
- nezgodno in invalidsko zavarovanje,
- kartica ugodnosti,
- ugodni krediti,
- blagajna vzajemne pomoči,
- nenehna skrb za izvajanje Kolektivne pogodbe dejavnosti in Podjetniške kolektivne pogodbe, predvsem tarifnega dela.

Ob politični dejavnosti so nas zaposlovali tudi družabni dogodki, kot so: organizacija športno-rekreacijskih srečanj članov (člani imajo možnost, da se vključujejo v različne športne aktivnosti), izobraževanje članov, strokovne ekskurzije in podobno.

Ena izmed točk dnevnega reda je bila izvolitev novega podpredsednika Konference sindikatov Kidričevo, saj je prejšnji podpredsednik Bogdan Kelenc (Talum Izparilniki, d. o. o.) odstopil. Ob tej priložnosti se mu v imenu IO zahvaljujem za njegovo delo v sindikatu. Na skupščini je bil potrjen mandat novemu podpredsedniku Konference sindikatov Kidričevo Danilu Majcnu, zaposlenemu v odvisni družbi Talum Servis in inženiring, d. o. o.

Danilo Majcen je po poklicu elektrotehnik in je član sindikata vse od prve zaposlitve v takratnem TGA-ju. Sindikalni poverjenik je že od leta 2000, najprej v DE Energetika, sedaj pa v družbi Talum Servis in inženiring. Želimu mu uspešno delo.

Na koncu se v imenu članov sindikata zahvaljujem tudi vodstvu podjetja, saj je z donacijo sredstev pomagalo izpeljati plan, ki smo si ga zadali lani. □

Sindikalni protesti

Fotografiji meseca

Prepelice. Foto: Marija Trčko.

Utrinek. Foto: Stanko Jus.

Naši člani zelo aktivni

67. občni zbor PGD Talum

Prostovoljni gasilci so se 15. februarja 2013 sestali na 67. občnem zboru. Pred uradnim začetkom zбора so vse prisotne pozdravili otroci iz vrtca Kidričevo, naši najmlajši mogoči novi gasilci, in jim popestrili večer s krajšim kulturnim programom.

MARJAN RAMPRE

FOTO: MARJAN RAMPRE

Letošnje leto poteka v znamenju volitev in tudi v našem društvu smo izbrali novo vodstvo. Za novega predsednika je bil izvoljen Zdenko Belšak, poveljnik pa je še naprej Jože Murata. Ob sta si izbrala svoje sodelavce v predsedstvu in poveljstvu, ki jima bodo pomagali pri delu.

Iz poročila predsednika je bilo razbrati, da se v društvu še vedno spopadajo s pomanjkanjem mladih gasilcev. Prvi koraki k izboljšanju stanja so bili že storjeni, saj je v osnovni šoli v preteklem letu začel delovati krožek Mladi gasilec. Upamo, da bo vsaj nekaj učencev od 22, ki obiskujejo krožek, postalo gasilcev, mogoče pa se nam bo pridružil tudi kateri izmed njihovih staršev. Poveljnik društva je v svojem poročilu navedel, da so bili naši člani dokaj dejavni pri operativnem in seveda tudi preventivnem delu društva. V preteklem letu smo sodelovali na 21 intervencijah. Poklicni gasilci so sami obvladali 21 začetnih ali polno razvitih

požarov. Da bi bili dobro pripravljene na svoje naloge, smo opravili 2.728 ur na rednih vajah ter se teoretično in praktično usposabljali. Udeleževali smo se tudi tekmovanj v okviru gasilske zveze; za dodatno urjenje v tekmovalnih disciplinah smo porabili 167 ur. Ob tem smo opravili še 843 ur za požarne straže in radarsko službo. Skupaj smo gasilci našega društva opravili 4136 ur.

Za vse to potrebujemo posebno opremo, saj morajo biti gasilci pri opravljanju svojega dela pravilno zaščiteni. Pri nabavi opreme nam stojijo ob strani Vargas-Al, gasilska zveza in seveda Talum. Za njihovo izdatno pomoč se jim iskreno zahvaljujem.

Gasilci sicer veliko delajo, vendar je poskrbljeno tudi za njihovo rekreacijo. Omogočeno jim je kopanje v termah na Ptuj, enkrat tedensko imajo na razpolago športno dvorano v Lovrencu, organizirana je bila strokovna ekskurzija v Ankaran, po želji pa organiziramo tudi izlet. □

Iztok Trafela

Jože Murata

»Čas je za spremembe«

Država in podjetje, ki nimata sredstev za spremembe, sta brez sredstev za svoje obstajanje.

(Misli ob revoluciji v Franciji, Edmund Burke, 1729–1797)

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SRDAN MOHORIC

Tokrat sem nalašč izbrala porogljiv naslov postanka, saj je pomlad obdobje, ko se ptički ženijo in ko ljudje radi pogledamo čez sosedov »plot«, da bi videli, ali tam že cvetijo »krepki« zvončki ali sladke trobentice. Pa nisem imela namena pisati o pohujšljivih temah, pustimo to za kakšno drugo priložnost, kajti pomlad je mnogo več od ptičkov in rožic. Ko skopni sneg v zadnjem zakotnem in odročnem kotičku, je namreč pravi čas za telesne, ideološke in mentalne spremembe, ki bodo v naše življenje vnesli nove vetrove in nas pomladno previharili.

Pomlad je torej nekakšen »brainstorming« lastnih možganov in prav je, da svojim zamislim in idejam, ki kipijo za možgansko skorjo, damo prosto pot, da se razrastejo v nove priložnosti, ki ne bodo izboljšale kakovosti življenja samo nam samim, temveč morda zamajale ustaljene kalupe družbenega bivanja. Pri tem pa obstaja samo nenapisano pravilo, to je pravilo, da pri idejah in zamislih ni pravila. »Vse ideje so dobre, tudi tiste, ki se nam danes zdijo preveč futuristične, nedosegljive ali neuresničljive.« Morda ideje ne bomo uporabili danes, a nikar je

zaradi tega ne zavržimo. Spravimo jo v levi žep kot eksotično seme, ki bo morda nekoč v kakšnih drugih, nam še nezanih razmerah bogato rodilo. Ob pisanju tega postanka se mi nehote vsiljuje dognanje znanega Hawthornovega eksperimenta, ki so ga v neki tovarni opravili v začetku 19. stoletja. Ne bom vas obremenjevala s podrobnostmi o tem, kdo, zakaj, kaj in kako, saj je pri vsem skupaj pomembno spoznanje, do katerega so prišli. Tako kot v vsaki tovarni je bil cilj raziskave najti optimalno kombinacijo okolja, ki bi dvignila produktiv-

nost dela. Ena izmed opazovanih spremenljivk je bila osvetljenost prostora v hali, v kateri so delavci delali na tekočem traku. Vsak dan so spremenili osvetlitev prostora in merili rezultate. Kaj mislite, do kakšnega rezultata so prišli?

Ugotovili so, da se produktivnost vedno spremeni, ne glede na to, ali osvetlitev spremenijo navzgor ali navzdol. Kaj je torej poanta vsega skupaj? Človek potrebuje spremembe. Na človeka torej vplivajo spremembe, pri tem pa pogosto niti ni pomembno, ali so pozitivne ali negativne. Bolj je pomembno, da človek zunanje dražljaje zazna kot nekaj novega, da se zbudi iz zimskega spanja. In naj se nagajivo vrnem še na sosedov vrtiček in na kukanje prek ograj. Človek je bitje, ki mora ves čas raziskovati, poskušati nove stvari, eksperimentirati, tipati. Smo kot majhni kolombi, ki se s svojimi ladjami odpravljamo v neznano, da bi tam našli drugačnost, pri tem pa niti ni pomembno, ali je ta drugačnost boljša od tega, kar, imamo ali slabša. In če imate na svojem vrtičku najboljšo sončnico, to še ne pomeni, da si ne bi kdaj pa kdaj želeli pogledati še na sosedov vrtiček, ker tam so pa sončnice zagotovo drugačne. In tudi so! Te izkušnje lahko poplošite na vsa področja človeškega življenja, dela in bivanja. Zato se nikar ne bojmo sprememb in ne bojmo se tega, da bi bilo jutri vse drugače, ker življenje je strašno nepredvidljivo. V svoji glavi je včasih dobro narediti vizualizacijo velikanske zelo rodovitne njive, ki čaka na nova semena. In vsako drugo leto je torej pametno kolobariti, da zemlje ne izčrpamo. In ta široka njiva je naš organ, ki je sposoben sproducirati našeto idej, zamisli, ki je sposoben fantazirati, sanjariti. Pustimo mu to razkošje. Igrajmo se. Tvegajmo.

Biti drugačen ni čudaštvo. To mišljenje je zastarelo. Biti drugačen je potencial, s katerim lahko podjetje ali posameznik revitalizira svoje življenje z novimi barvami, okusu in otipom. To je naša konkurenčna prednost! ■

Znati videti

Pomlad v prestolnici bo s tehnološkega vidika zagotovo najbolj zaznamovala največja svetovna potujoča razstava izumitelja, znanstvenika, raziskovalca človeške anatomije, arhitekta, filozofa in renesančnega umetnika Leonarda da Vincija. Ogledate si jo lahko na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani vse tja do 12. maja 2013 in občudujete prek 200 izjemnih, interaktivnih in poučnih eksponatov, primernih za vse starostne skupine.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: WWW.DAVINCI.SI

»Najveličastnejši trenutek je veselje razumevanja.«

Leonardo da Vinci

Leonardo da Vinci je bil izjemen človek, ki svojih nešteti talentov ni izkoriščal le za slikanje, čeravno ga je prav njegov izjemni slikarski talent povzdignil med najvplivnejše slikarje sveta. Leonardo se je rodil kot nezakonški sin notarja v mestu Vinci zahodno od Firenc. Ob koncu šolanja v delavnici kiparja Verrocchia v sedemdesetih letih 15. stoletja je Leonardo že veljal za umetnika. Navduševal se je nad vsemi področji, od umetnosti, znanosti pa do zapletenega delovanja človeškega telesa. Njegova neizčrpna vedoželjnost je bila vzrok za zajetno raziskovalno delo in izume – predhodnike naprav, ki jih v malce izpopolnjenih oblikah poznamo tudi danes. Pod njegovimi spretnimi rokami so nastajali izumi, kot so letalni stroj, ki je posnemal gibanje ptice v letu, nadzorovano vodena energija za pogon raznovrstnih strojev, oklepna vojaška vozila in številni drugi mehanski izumi, ki pričajo, da so njegove ideje prehitevale čas, v katerem je živel ...

Ste vedeli?

- Leta 1502 je Leonardo za turškega sultana izdelal načrt za 240 metrov dolg most v Istanbulu. Mostu takrat niso postavili, leta 2001 pa so po istih načrtih izdelali manjši cestni nadhod na Norveškem.
- Spomladi leta 1500 je Leonardo obiskal obmejno območje med Italijo in Slovenijo. Po naročilu Beneške republike je za obrambo pred turškimi vpadi izdelal obrambni načrt, ki naj bi z zalitjem doline oziroma z jezovi usta-

vil pohod sovražnih Turkov. Naročil je tudi izdelavo tako imenovane prestavljive pregrade.

- V Atlantskem kodeksu, največji zbirki Leonardovih zapisov in risb, najdemo osupljivo napoved: »Ljudje iz zelo oddaljenih dežel bodo govorili drug z drugim in si odgovarjali.«
- Leonardo je podrobno proučeval delovanje človeškega očesa in razvil teorijo o optičnih principih. Študije o svetlobi in optiki so vplivale na njegovo slikanje. Odkril je tudi, da oko zaznava celotno sliko, da v določenem trenutku vidimo vse, kar je pred nami, čeprav ne vidimo vseh predmetov enako.
- Njegov opus študij iz znanosti in tehnike, ki jih je zapisoval v zvezke, obsega kar 13.000 strani zapiskov in risb.
- Bil je levičar, bolj zanimivo pa je, da je kot levičar vse življenje uporabljal zrcalno pisanje – torej je pisal od desne proti levi, saj je bilo pero težje potiskati kot vleči.
- Proučeval je anatomijo človeka, kar ga je pripeljalo k zasnovi prvega zabeleženega robota v zgodovini – načrt imenujejo Leonardov robot.
- Udeleževal se je avtopsijskih in na podlagi opazovanj izdelal zelo podrobne anatomske risbe.
- Navduševal se je nad pticami in proučeval sposobnost njihovega letenja. Na podlagi izsledkov je izdelal več načrtov za letalne stroje, med njimi celo za helikopter.
- Med njegovimi zapiski so našli načrte strojnic, tankov, avtomobilov na vzmetni pogon in celo načrt za uporabo sončne energije s pomočjo zrcal. □

Dober ugled se najbolj spleča v težkih časih

Dolgoročni uspeh v zasebnem in poslovnem življenju ima veliko opraviti z ugledom, ki se ga ne da kupiti. Ena resnejša napaka pogosto škoduje ne samo posamezniku temveč tudi podjetju.

GREGOR JURKO

FOTO: SRDAN MOHORČIČ

Alubik

Negovanje ugleda je podobno ohranjanju blagovne znamke, in če parafraziramo kitajski pregovor, po katerem dober ugled prihaja po niti, slab pa z vrvjo, lahko dodamo, da je v podjetjih povezanost ugleda vodstva ter ugleda podjetja zelo izrazita. Še posebej v časih, ko presežek ponudbe nad povpraševanjem potiska na plano neotipljive sestavine posla.

Če poenostavimo, zna danes keramične ploščice položiti skoraj

vsak obrtnik, zelo malo pa jih zna to storiti na dogovorjeni dan. Vsa podjetja gredo, podobno kot ljudje, skozi težke čase, ko za normalno poslovanje primanjkuje finančnih virov, zato so še posebej pomembne neotipljive sestavine, kot so znanja in sposobnosti ljudi, profesionalen odnos ter jasna in poštena komunikacija. So stvari, ki se zgodijo, ne smejo se pa dogajati, in ena takšnih je tudi ravnanje v skladu z dogovor-

jenimi obveznostmi. Držanje obljub ne sme biti samo nasvet, ki se ga je dobro držati ob tem, ko ustvarjamo prvi vtis, temveč osnovno vodilo, ki bo gradilo zaupanje med nami in kupci. Če se nam zamujanje dogovorjenih obveznosti dogaja kontinuirano, postanejo vsi dobri izgovori naenkrat slabi. Vseh sto. Zgodbe o odpovedi vseh računalnikov podjetja, bolnih sodelavcih, izgubljenih koledarčkih, pomotoma izbranih e-poštnih sporočil raje nadomestimo s pošteno in pravočasno razlago, ki ji mora slediti določitev novega realnega dogovora.

Točen prihod na sestanek še ne pomeni dobljenega posla, če po sestanku, ko je morda treba izdelati ponudbo, za to porabite več časa kot za izdelavo izdelka. Še posebej v času elektronskega komuniciranja je za prvi vtis zelo pomembno, da na povpraševanje odgovorimo še isti dan, oziroma najkasneje v 24 urah. Kupčevo obnašanje je v konkurenčnem okolju podobno obnašanju užaljene neveste, ki v ignoriranju vidi jasno sporočilo o resnosti vaših namenov.

Recesija je še eden izmed dobrih izgovorov za stvari, ki se nam dogajajo v poslu. Če že globalna situacija ni bog ve kako ugledna, bodimo vsaj mi svetla izjema. Podjetja s starejšim datumom ustanovitve živijo prav na račun ugleda. Zaupanje, ki smo si ga pridobili v dobrih časih, je vredno suhega zlata, vendar je le majhen korak oddaljeno od napačno usmerjenih poslovnih krivulj in zgrešenih poslovnih korakov – še posebej v zavistnem okolju, v katerem živimo, gazela in njen šef hitro postaneta tarča kritik in posmeha. Okolje ponavadi noče razumeti, da so vzponi in padci sestavni del poslovnega cikla in niso vedno plod slabih odločitev, je pa od sposobnosti vodstva vsakakor odvisno, s kakšnimi mehanizmi bo znalo vrniti nasmeš na obraze tistim, ki so od podjetja življenjsko odvisni, pri tem pa ne bo zlorabilo ugleda, ki si ga je pridobilo v preteklosti. Kar pa je težko, ker je verjetno lažje biti inovativno pokvarjen kot samo inovativen. Poleg tega je treba vedno imeti pred očmi sliko o tem, da je vsega lepega enkrat konec in da se vsaka vožnja z vrtljakom en-

krat konča. Mnoge namreč potegne past lovorik in občudovanja, pri čemer pogosto zamenjujejo ugled in slavo. Skozi gost dim dobre kubanske cigare je res težko gledati v oddaljeno prihodnost, v kateri nas ob morebitnih problemih lahko reši le zaupanje partnerjev v naše sposobnosti in v ugoden izid, za katerega okolica verjame, da smo ga sposobni uresničiti. Popuščanje pred gotovo zmago ni nevarno samo v športu. Spanje na lovorikah lahko obrne tudi poslovni rezultat, takrat pa publiciteta podjetnika, ki mu je v dobrih časih pomagala k še večjim uspehom, postane mnogokrat past, ker je ob neuspehu v podjetje usmerjenih še več oči kot sicer.

Kako prepoznati dober ugled

Glede na vse težje ekonomske razmere v katerih je treba delati in sprejemati hitre, v časih težke odločitve, kjer ni časa niti za filozofiranje niti za moraliziranje, saj se določeni koraki izvajajo kar avtomatsko. Avtomatizmi pa znajo biti nevarni, če osebi, ki jih izvaja, manjka etična in moralna drža. Pri ohranjanju ugleda je zelo pomembna tudi izbira pravega naslednika, ki se mora karakterno ujemati z osnovno strategijo in ugledom podjetja. Na začetku naslednik sicer avtomatsko pridobi nekaj ugleda, ki pa ga z napačnimi potezami izgubi veliko hitreje, saj je izpostavljen nenehnemu opazovanju in primerjanju s svojim predhodnikom. Ponavadi pri nasledniku trpi vsaj del ugleda – odličnost izdelkov in storitev se lahko na primer tepe s plačilno politiko in odnosom do zaposlenih.

Najboljši zgledi zamenjav ponavadi presežejo svoje konzervativne predhodnike z investiranjem in novimi idejami, ki morajo imeti podlago v omenjenih visokih moralnih normah, pomembno pa je tudi, da ima podjetnik v vsakem trenutku dneva jasno sliko, kaj storiti s podjetjem na kratki, srednji in dolgi rok. Zmagovalni duh dobrega ugleda naj bi torej bil predvsem pošten do sebe, svoje družine, zaposlenih, in poslovnih partnerjev. Ne smemo pozabiti, da na koncu ugleda ne določa marketinška služba, ampak ga presoja trg. ▣

Čokoladni okus ob dnevu žena, obisk čokoladnice Zotter

Letošnje povabilo uprave Taluma in sindikata na praznovanje dneva žena je bilo zanimivo in še posebej mamljivo za ljubiteljice čokolade. 8. marca ob 12. uri se je pred upravno zgradbo zbralo veliko sodelavk, in če je bil lansko leto na dveh avtobusih še kateri sedež prost, smo jih letos zapolnile do zadnjega.

DANICA HRNČIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Pred odhodom nas je pozdravil predsednik sindikata Igor Jeza, predstavil program izleta ter nam zaželel lepo praznovanje in veselo druženje. Prijetno vožnjo in druženje sta nam zaželela tudi šofer in vodič Gregor iz agencije Sonček, ki je poskrbela za organizacijo izleta v tovarno čokolade Zotter.

Sledila je prijetna vožnja po slikoviti pokrajini med griči in dolinami avstrijske Štajerske. Med vožnjo je bilo slišali veliko smeha, pogovora in neke v »ozadju« tudi vodiča Gregorja, ki je govoril o bogati zgodovini avstrijske Štajerske. Prispeli smo v kraj Bergl nedaleč od Gradca, do tovarne čokolade Zotter.

Nastanek ideje o čokoladnici Zotter

Na začetku devetdesetih let je bil izbor čokolad na čokoladnem

tržišču bolj dolgočasen kot raznolik. Preplavljen je bil le z lešnikovimi in navadnimi mlečnimi čokoladami, temna čokolada pa je veljala celo za neobičajno redkost. Josef Zotter, po poklicu slaščičar in znan po peki odličnih tort, se je odločil, da bo svoje slaščičarsko znanje prenesel v izdelavo čokolade. Na čokoladno tržišče je želel vnesti nekaj novosti in svežine, zato je začel prodajati ročno izdelane čokolade v najrazličnejših kombinacijah. Domislil se je najbolj okusnih in fantastičnih kreacij, kar so ljudje tudi dobro sprejeli. Josef Zotter je odprl svojo tovarno in ustvaril svoj pravi čokoladni imperij.

O čokoladah Zotter

Čokoladne kreacije Zotter so vse izdelane po principu »od kakavovega zrna do tablice čokolade«,

Tovarna je zelo obiskana, zato je za večje skupine potrebna predhodna najava. Mi smo se razdelili v dve skupini, prva se je podala na ogled tovarne, druga pa se je odpeljala v bližnji kraj in do impozantnega gradu Riegersburg.

Zapeljali smo se pod vznožje vulkanskega stožca, na katerem kraljuje grad, vsekakor zanimiv za ogled ob kateri drugi priložnosti. Po krajšem postanku za fotografiranje smo se odpeljali nazaj pred tovarno čokolade.

Že ob vstopu v tovarno zadiši po kakavu in po stopljeni čokoladi. Za degustacijo so nas opremili s keramično žličko ter beležko in svinčnikom, da si zapišemo, kateri okusi čokolade so nas najbolj prevzeli. Najprej smo si v zanimivem mini kinu ogledali film, v katerem lastnik podjetja Jozef

Tovarna čokolade Zotter

kar pomeni, da uvozijo le vrhunska kakavova zrna, ki jih potem v proizvodnji čokolade v Avstriji predelajo in uporabijo. Vse čokolade izhajajo iz **ekološke pridelave**, kakavova zrna pa nosijo **certifikat pravične trgovine**. Zotter pridelovalcem kakava iz revnejših držav zagotavlja pravično plačilo kakava, ki je skoraj 100 odstotkov višje od cene navadnega kakava na tržišču.

Vir: <http://cokolade.si/cokoladne-zanimivosti/zotter-avstrijska-cokoladna-nebesa>

Zotter predstavi dežele kakavovca od Južne in Srednje Amerike do Indije in kmete, ki pridelujejo kakav za podjetje Zotter.

Po ogledu filma se je sladko popotovanje po »čokoladni deželi« začelo s pokušanjem kakavovih zrn, potem smo stopali mimo točilnih naprav s stopljeno čokolado z različnimi deleži kakava in mleka, pokušali in vohali začimbe in druge dodatke. Ves čas hoje skozi stekleni hodnik smo lahko opazovale proizvodnjo (mimo-grede: nikjer ni bilo videti sviz-

»Tovarna je zelo obiskana, zato je za večje skupine potrebna predhodna najava.«

cev) in si s posebnimi napravami lomile koščke čokolade najrazličnejših okusov. V restavraciji smo si lahko pripravile svoj najljubši čokoladni napitek in oku-

šale najrazličnejše okuse čokoladnih kroglic. Na koncu »popotovanja« se človek znajde še v veliki prodajalni izdelkov Zotter, iz katere ne moreš, ne da bi kupil

vsaj eno tablico čokolade še za domov.

Po ogledu čokoladnice pa našega druženja še ni bilo konec. Pot nazaj nas je vodila v Cerkvenjak,

v gostišče Anton, kjer smo druženje skupaj končale ob okusni večerji. Kaj mislite, kaj je bilo za sladico? ▣

Grad Riegersburg

Lastnik tovarne Josef Zotter

»Domislil se je najbolj okusnih in fantastičnih kreacij, kar so ljudje tudi dobro sprejeli.«

Čokoladni 8. marec

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Z rekreacijo nad utrujenost

Pomlad. Narava se prebuja, vse cveti in brsti, mi pa smo kljub živahnosti narave in sončnih žarkov vedno bolj utrujeni.

TANJA PAVOVEC

FOTO: WWW.ARIZONAFOOTHILLSMAGAZINE.COM/

Zgodnjo pomlad pri večini ljudi zaznamuje pomanjkanje energije, volje, postanemo razdražljivi in brez prave volje. Najraje bi posedali na toplem sončku in se razvajali s kavicami, a to ni pravi pristop k pomladi. To je letni čas aktivnosti, rekreacije, ko moramo obuditi svoje telo in ga iztrgati iz melanholije temnih zimskih mesecev. Večina nas pozimi dobesedno opusti rekreacijo, zato je fizična aktivnost še toliko boljše zdravilo za preganjanje pomladne utrujenosti. Ni treba narediti veliko in kaj kmalu se bomo počutili letnemu času primerno.

Katero vrsto rekreacije si bomo omislili, je popolnoma svobodna odločitev, na tem mestu pa vam bomo predstavili, kako spomladi prebudimo telo s pomočjo nog.

Sprehodimo se

Prva asociacija na pomladno rekreacijo so dobri stari sprehodi. Hoja je prav gotovo najpreprostejša vadba, ki bo naredila čudeže za naše počutje. Nevarnosti, da bi se poškodovali, pri hoji skoraj ni, je pa neverjetno učinkovita, saj pri njej deluje

celotno telo, sklepov pa ne obremenjuje. Hoja je tudi najcenejši način rekreiranja, saj posebne opreme ne potrebujemo. Tovrstno rekreacijo lahko vključimo v vse vidike našega življenja, v naše celotno bivanje, naj gre za popoldanski sprehod ali za hojo v trgovino ali v službo.

Nordijska hoja

Lahko bi ji rekli tudi nadgrajeno sprehajanje, saj običajni hoji dodamo palice, ki še poudarijo gibanje zgornjega dela telesa, kar nam zagotavlja še boljše vključevanje skoraj vseh mišičnih skupin v vadbo. Nordijska hoja predstavlja eno najboljših aktivnosti za ohranjanje telesne pripravljenosti, saj na ta način pridobivamo vzdržljivost, moč, gibljivost ter še posebej izboljšujemo ravnovesje in koordinacijo gibov. Prav zato je nordijska hoja zelo dobra terapija po poškodbah, nesrečah ali opreacijah.

Tek za zdravo življenje

Če se povzpnejo še eno stopnjo višje, naletimo na že bolj intenzivno gibanje, na tek. Tek se zagotovo vrača v rekreativne dejavnosti sodobnega človeka, saj je tako kot hoja cenovno zelo sprejemljiv, poleg tega pa prinaša neverjetne rezultate za našo kondicijo in počutje, ki še bolj poudarijo kondicijsko pripravljenost kot sama hoja. Za začetnike v teku je najbolje, da vsaj v začetnih stopnjah kombinirajo tek s hojo. Prvi pogoj za varen tek so primerni tekaški copati, pri katerih velja načelo, da morajo biti čim bolj prilagojeni karakteristikam naših stopal, predvsem pa jih ne izbirajmo po principu najlepšega ali najcenejšega copata. Prav tako se moramo odločiti, po kakšnem terenu bomo tekli, saj se copati za

urbani tek in tek po gozdu precej razlikujejo.

Gremo v hribe

Spomladi se tudi v hribih začneja taliti sneg in kaj kmalu bodo vse hribovske in gorske poti že kopne in varne. Komur tek ne diši preveč, pa morda najde svojo rekreacijo v višinah. Hoja v hribe je za Slovence že kar tradicija, in če se v poletnih mesecih sprehodimo po slovenskih hribih, vidimo, da se tej tradiciji nikakor ne bomo odrekli. Seveda pa je hoja v hribe za spomladanskega zaspanca kar stresna zadeva, zato se je pametno najprej pripraviti s poprej omejenimi sprehodi in tekom na ravnini, nato pa se zapodimo v višave. Pretiravanje ni priporočljivo, zato si najprej izberimo kak nižji hrib in počasi napredujmo na višje cilje. Za nižje vzpone smo lahko obuti v športne copate, za višje hribe in gore pa se bomo morali dobro opremiti, predvsem s pametno izbiro obutve, ki mora biti robustna in nuditi dobro oporo gležnjem. Ker so gore nepredvidljive, je nujno potreben tudi nahrbtnik z rezervnimi oblačili, ki nam bodo omogočila ustrezno zaščito pred vremenskimi nevspečnostmi.

Ne pretiravajmo, uživajmo

Vse vrste opisane rekreacije nam bodo le koristile, stranskih učinkov ni, če se dejavnosti lotimo zmerno in pametno. Predvsem tisti, ki smo se pravkar prebudili iz zimskega spanca, moramo z rekreacijo začeti postopoma in počasi nadgrajevati stopnjo obremenitve. Vsekakor pa bomo s hojo, tekom ali drugo vrsto rekreacije zagotovo pregnali spomladansko utrujenost. □

19. državno prvenstvo SKEI Slovenije v smučanju

Tako kot vsako leto je tudi letos potekalo DP SKEI Slovenije v smučarskih tekih in v veleslalomu. Tekmovanje je regijska organizacija Gorenjska organizirala 1. februarja 2013 na Soriški Planini.

IGOR JEZA

FOTO: RUDI VERLIČ

Naša ekipa, ki je zastopala regijsko organizacijo za Ptuj in okolico, je štela 25 članov, od tega 9 tekmovalcev, preostali so bili smučarji spremljevalci. Na tekmovališče smo prispeli ob 8. uri in si najprej razdelili in nadedli štartne številke. Naša regija je imela tekmovalce samo v veleslalomu, žal pa nobenega tekmovalca v teku na smučeh, kar se pozna tudi pri skupnem rezultatu. Ob 9.30 je bil začetek tekmovanj v veleslalomu. Tekmovanje je potekalo na dveh progah, ki sta bili kar zahtevni in odlično pripravljene, saj so bile snežne razmere letos idealne. Tekmovalne discipline so bile: veleslalom za ženske, veleslalom za moške (po starostnih kategorijah) ter smučarski teki za ženske in moške (prav tako po starostnih kategorijah). Na tekmovanju so veljala pravila Smučarske zveze Slovenije, tekmovali pa so lahko samo člani SKEI. Našo regijo so zelo dobro zastopali tekmovalci, ki so navedeni v tabeli.

Kot lahko vidimo iz rezultatov, smo se dobro borili. Povedati moram, da sta bili obe progi zelo strmi in zelo zaprti. Tako s(m)o nekoliko slabši tekmovalci imeli precej težav, da s(m)o progo presmučali do cilja. Zanimivo je bilo opazovati nekatere tekmovalce na startu. Med njimi smo opazili tudi kakšnega nekdanjega reprezentanta ali reprezentantko (Mitja Kunc), vendar so po starostnih kategorijah zmagovali predvsem rekreativni tekmovalci. Škoda, da nismo imeli nobenega tekmovalca v tekih, saj bi se to poznalo v skupinski uvrstitvi po regijah. Mogoče pa se naslednje leto le najde kdo, ki ima tekaške smuči. Po tekmovanju smo se vsi udeleženci zbrali v športni dvorani v Železnikih, kjer smo se lahko okrepčali in odžejali. Medalje in pokale v posameznih disciplinah je razdelila predsednica SKEI Lidija Jerkič s pomočjo članov športne komisije pri SKEI Slovenije. Se vidimo prihodnje leto!

Ime in priimek	Regija, kat.	Točke	Mesto
Sebastjan Murko	PTU MBV	92 točk	9
Blaž Slaček	PTU MBV	91 točk	10
Zdravko Štumperger	PTU MBV	87 točk	14
Mitja Kociper	PTU MCV	33 točk	68
Robert Merlak	PTU MCV	7 točk	94
Igor Jeza	PTU MDV	81 točk	20
Feliks Kodrič	PTU MDV	61 točk	40
Zlatko Tašner	PTU MDV	59 točk	42
Miran Jeza	PTU MEV	66 točk	35
Romana Malinger	PTU DNS	/	odstopila

Skupaj smo dosegli 577 točk in 8. mesto.

Udeleženci prvenstva

Zabava po tekmovanju

Zahvala

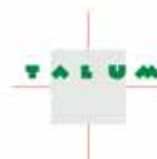
Težko je pozabiti moža, očeta, tasta, dedka in pradedka, ki ti je bil drag, še težje ga je za vedno izgubiti, a najtežje je brez njega živeti.

Ob žalostni izgubi dragega moža, očeta, tasta, dedka in pradedka

Franca Plohla
iz Formina

se iskreno zahvaljujemo sindikatu Taluma za sveče, denarno pomoč in gospodu za odigrano Tišino.

Njegovi: žena Milica, hčere Nevenka, Ivanka in Frančka z družinami ter vnuki in pravnuki

Lahkota prihodnosti

ulitki za motorna klesa

izparilniki za hladilne in zamrzovalne sisteme

Talumov aluminij ustvarja popolnost

Prestrukturiranje proizvodnih in prodajnih programov
Višanje dodane vrednosti in razvoj storitev
Z inovativnostjo do novih projektov

Aluminij je kovina prihodnosti

rondele za dna nerjavečih posod

deli motorjev v avtomobilski industriji

